

№ 226 (20240) 2012-рэ илъэс БЭРЭСКЭШХУ ШЭКІОГЪУМ и 23-рэ

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

ЗыгъэпсэфыпІзу «Лэгъо-Накъэ» ишІын тегущыІагъэх

-ими еІмехестиностех сиимоноже нистрэ игуадзэу Олег Савельевым мы мафэхэм ІофшІэгъу зэІукІэгъу дыриІагъ. Турист кластерым республикэм хэхъоныгъэхэр щегъэшІыгъэнхэм епхыгъэ Іофыгьохэм ахэр атегущы Іагьэх.

Іофтхьабзэм хэлэжьагъэх АР-м и Премьер-министрэ игуадзэу Владимир Петровымрэ ОАО-у «Темыр Кавказым икурортхэр» зыфиІорэм илІыкІоу Игорь Кубышкинымрэ.

ТапэкІэ зэрэзэдэлэжьэщтхэ зэзэгъыныгъэм бгъухэр зэдыкІэтхагъэх, анахьэу анаІэ зытырагъэтыщт льэныкъохэр агъэнэфагъэх.

- ЗыгъэпсэфыпІэу «Лэгъо-Накъэ» игъэпсын уахътэу ыкІи мылькоу текІодэщтхэр, ишІынкІэ

Адыгэ Республикэм и Ліышъ- ар едзыгьо-едзыгьоу зэрэзэтеухьэу ТхьакІущынэ Аслъан УФ-м тыгъэщтыр дгъэнэфагъэх. Джащ фэдэу мы проектыр дгъэцэкІэным фэшІ ЮНЕСКО-м тыгурыІон фае. Непэрэ мафэхэм яхъулГэу зэзэгъыныгъэм тыкъыфэкІуагъ, тазыфагу зэгурыІоныгъэ илъ. Къэнэжьыгээр планэу дгъэнэфагъэр ары, — къы Іуагъ Тхьак Іущынэ Аспъан.

> ЗэІукІэгъум зэфэхьысыжьэу фэхъугъэхэм АР-м и ЛІышъхьэ къатегущы Іззэ, федеральнэ гупчэр мыщ къызэрэщымыуцущтыр къыІуагъ, сыда пІомэ «Лэгъо-Накъэ» иинфраструктурэ хэхъоныгъэхэр егъэшІыгъэнхэм республикэм сомэ миллиард 1,6-рэ фэдиз пэІуигъэхьэгъах.

Адыгэ Республикэм и **ЛІышъхьэ ипресс-къулыкъу.**

ТЕЛЕФОН ЗЭІУКІЭГЪУ

ПенсиехэмкІэ фондым и Адыгэ республикэ Къутамэ ягъусэу, а организацием ипащэу, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Со-— Хасэм идепутатэу Къулэ Аскэрбый занкІзу телефонкІз упчІэхэр къызыщешъутынхэ шъульэкІыщт зэІукІэгъу зэхащэ республикэ гъэзетхэу «Адыгэ макъэмрэ» «Советскэ Адыгеимрэ». Пенсиехэр ыкІи социальнэ тынхэу хабзэм ыгъэнэфагъэхэр ятыгъэнхэм, пенсиехэм яхьыл Гэгъэ зэхьок Гыныгъэхэу Урысыем щык Іохэрэм зэ Іук Іэгьум щатегущы Іэщтых. Телефонк Іэ шъуктытеозэ занкІэу упчІэхэр къэшъутынхэ шъульэкІыщт. Аскэрбый игуапэу джэуапхэр къышъуитыжьыщтых.

«Телефон зэЈукІэгъур» 2012-рэ илъэсым шышъхьэЈум и 29-м сыхьатыр 10-м къыщыублагъэу 12-м нэс щы Іэщт. А мафэм шъукъызэрэтеощт телефоным иномер 8 (8772) 57-62-22-рэ.

Нахь пасэу упчІэхэр къэзытыхэ зышІоигъохэр къызэрэтеонхэ альэкІыщт телефонхэми шъуащытэгъэгъуазэ: «Адыгэ макъэр» 8(8772) 52-17-64-рэ, «Советскэ Адыгеир» — 8(8772) 52-25-09-рэ. «Адыгэ макъэм» иредакций.

Социальнэ Іофыгьохэр зэхафыгьэх

Псауныгъэр къэухъумэгъэным исистемэ гъэкІэжьыгъэным ипрограммэ шъолъырхэм зэращагъэцакІэрэм фэгъэхьыгъагъ тыгъуасэ щыІэгъэ селектор зэхэсыгъор. Ар зэрищагъ УФ-м социальнэ ІофыгъохэмкІэ ивице-премьерзу Ольга Голодец. Іофтхьабзэм хэлэжьагъэх Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КъумпІыл Муратрэ республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкІэ и Министерствэ ипащэу Мэрэтыкъо Рустемрэ.

Зэхэсыгъом Ольга Голодец пэублэ псалъэ къыщишІызэ, медицинэм иучреждениехэм -естеІльІшк дехныське Ілецест ным, ящыкІэгъэ оборудованиер ягъэгъотыгъэным, медициеІлпажелк мехеІшифоІи мен къэІэтыгъэным, медицинэ фэІофашІэхэр шапхъэхэм адиштэу цІыфхэм афэгъэцэкІэгъэнхэм, -оаш иІмехоаманеап Імамен льырхэм Іофэу ашІэрэм, япшъэрылъхэр зэрэзэшІуахыхэрэм къащыуцугъ. Программэм къыдилъытэрэ лъэныкъо пстэури щытхъу хэлъэу зыгъэцакІэхэрэм ахъщэ тедзэ зэрафатІупщырэри къыІуагъ.

УФ-м псауныгъэр къзухъумэгъэнымкІэ и Министерствэ илІыкІо программэм игъэцэкІэнкІэ илъэсэу тызыхэтым изэфэхьысыжьхэр къышІыхэзэ, анахь дэгъоу Іоф зышІэгъэ ыкІи ауж къинэгъэ шъолъырхэм ацІэ къыриІуагъ. ЩыкІагъэу къэуцухэрэр дэгъэзыжьыгъэнхэм фэшІ анахьэу анаІэ зытырагъэтын фэе лъэныкъохэм къащыуцугъ.

ГумэкІыгьо зыдэшыІэ шъолъырхэр ауплъэкІунхэшъ, ащ зэфэхьысыжьэу фэхъугъэхэр тыгъэгъазэм и 15-м блэмыкІэу федеральнэ гупчэм къыІэкІагъэхьанхэ фаеу Ольга Голодец пшъэрылъ къафигъэуцугъ.

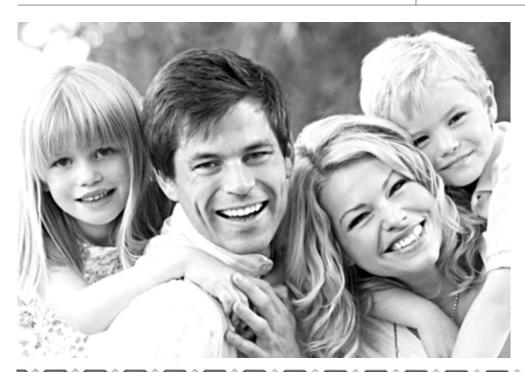
Джащ фэдэу зидунай зыхъожьыхэрэм япчъагъэ къыщыгъэкІэгъэным (анахьэу къэхъугъэкІэ сабыйхэм), къуаджэм Іоф щызышІэ зышІоигьо специалист ныбжьыкІэхэм Іэпы-Іэгъу зэрафэхъухэрэм, жъэгъэузым пэшІуекІогъэным фэшІ анахьэу анаІэ зытырагъэтын фаехэм, Лъэпкъ проектэу «Псауныгъ» зыфиІорэм къыдилъымеханчети бехочинети ебет зэрагъэцакІэрэм, нэмыкІхэми зэхэсыгъом хэлэжьагъэхэр атегущы Гагъэх.

Псауныгъэр къэухъумэгъэным исистемэ игъэкІэжьын ипрограммэ къыдыхэлъытагъэу нымрэ сабыимрэ къэухъумэгъэнхэр УФ-м и Премьер-министрэу Дмитрий Медведевым пшъэрылъ шъхьаІэу къыгъэнэфагъ. Ар гъэцэкІэгъэным пае перинатальнэ гупчэхэм, сабыйхэр къызыщагъэхъухэрэ унэхэм, кІэлэцІыкІу унэхэм япчъагъэ шъолъырхэм ащыхагъэхъон фае. Ащ фэшІ

2013—2014-рэ ильэсхэм ахьщэ тедзэу сомэ миллиарди 100 зырыз, 2015-рэ илъэсым сомэ миллиард 65-рэ регионхэм афатІупщыщт.

АР-м и Премьер-министрэу КъумпІыл Мурат къызэрэхигъэщыгъэмкІэ, ыпшъэкІэ зигугъу къэтшІыгъэ программэр Адыгеим щытхъу хэльэу щагъэцакІэ. Федеральнэ гупчэм къытІупщырэ ахъщэр игъом зищыкІагъэм зэрэпэІуагъэхьагъэм фэшІ ахъщэ тедзэу сомэ миллион 95-рэ фэдиз республикэм къыІэкІэхьагъ. Програмемоэ иІзмеІлеє неІлецемы мем миллиардрэ миллион тІокІиплІырэ ирэм ехъу 2011—2012-рэ илъэсхэм пэІуагъэхьанэу щыт. Ильэсэу тызыхэтым, шэкІогъум и 15-м ехъулІзу сомэ миллион 915-рэ республикэм ыгъэфедэгъах, ашІэн фаем ар ипроцент 84-рэ мэхъу. ШІокІ зимыІэ медицинэ страхованием и Федеральнэ фонд Адыгеим къыфитІупщыщт ІэпыІэгъоу ыгъэнэфагъэр сомэ миллион 861-рэ мэхъу, ащ щыщэу сомэ миллион 744,8-р къыІэкІэхьагъ, ыгъэфедагъэр сомэ миллион 703-м ехъу. 2012-рэ илъэсым къинэгъэ мазэм ехъур къызфагъэфедэзэ планэу щыІэр зэрагъэцэкІэщтыр, федеральнэ гупчэм къыгъэуцурэ пшъэрыльхэр шІокІ имыІ у зэрэзэшІуахыщтхэр КъумпІыл Мурат кІ ухым къы Гуагъ.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

Миллионерхэр хъугъэх

УФ-м хэбзэІахьхэмкІэ икъулыкъу и ГъэІорышІапІэу АР-м щыІэм къызэритыгъэмкІэ, Адыгеим щыпсэухэу зы миллионым къыщыублагъэу миллиони 10-м нэс мылъку зиІэу мы илъэсым пыкІыгъэ уахътэм декларацие къэзытыгъэр нэбгырэ 488-рэ мэхъу. БлэкІыгъэ 2011-рэ илъэсым мыщ фэдэ иуахътэ егъэпшагъэмэ, ар процент 32-кІэ нахьыб. ПстэумкІи республикэм миллионерэу исыр нэбгырэ 473-мэ зэрэхъущтыгъэр, а пчъагъэр 536-м нэсыгъ. Миллиони 10-м къыщыублагъэу миллиони 100-м нэсэу мылъку яІзу нэбгырэ 41-мэ къагъэлъэгъуагъэу ары ГъэІорышІапІэм ипресс-къулыкъу къызэрэщаІуагъэр. Ахэм анэмыкІэу нэбгыри 6-мэ ямылъку сомэ миллиони 100-м къыщыублагъэу 500-м нэсы. Ащ фэдэ зэфэхьысыжьхэм къафэкІонхэм ыпэкІэ декларациехэр къэзымытыгъэхэм гъотэу яІэр зыфэдизми хэзыгъэ имыІэу зыщагъэгъозагъ, къэзытыгъэхэм ятхылъхэри икІэрыкІэу ауплъэкІужьыгъэх.

Джащ фэдэу УФНС-м къызэритыгъэмкІэ, аужырэ илъэсым промышленностым ыкІи сатыушІыным льэшэу заушъомбгъугъ. Арышъ, хэбзэІахьхэм якъэугъоин икъу фэдизэу Іоф зыдашІэм, бюджетым къыхэлъхьагъэ хъугъэми хэпшІыкІзу хэхъуагъ.

Іоф зэрэзэдашІэщтым тегущыІагъэх

УФ-м къэралыгъо статисти- кІигъэтхъыгъ. Статистикэм кэмкІэ икъулыкъу ипащэу Алек- ишІуагъэ къызщыкІогъэ щысэсандр Суриновыр мы тхьэмафэм Адыгеим щыІагъ. АР-м и Премьер-министрэу КъумпІыл Мурат аш ІукІагъ.

Правительствэм ипащэ республикэм ищыІакІэ, иэкономикэ зыфэдэхэм, хэхъоныгъэу ышІыгъэхэм, тапэкІэ гухэлъэу яІэхэм кІэкІэу нэІуасэ ар афишІыгъ. Статистикэм икъэгъэльэгьонхэм республикэм зиушъомбгъунымкІэ яшІуагъэ къызэрэкІорэр, пчъагъэу ащ къыгъэнафэхэрэм къапкъырыкІыхэзэ, щыкІагъэхэм Іоф адашІ у бэрэ къызэрэхэкІырэр ащ къыхигъэщыгъ. СтатистикэмкІэ Федеральнэ къулыкъум и ГъэІорышІапІ у АР-м щы І эм республикэ хэбзэ органхэм Іоф зэрадишІэрэм зэригъэразэхэрэм къы-

хэр къыхьыгъэх.

Александр Суриновым къызэриІуагъэмкІэ, республикэм ипащэхэм заГуигъэкГэн, ГъэГорышІапІэм иІофшІакІэ еплънкІзу -ишае естинихпеек, меІкдиф гъэгъозэн, щыкІагъэхэм анаІэ атыраригъэдзэн, пшъэрылъ гъэнэфагъэхэр къышІынхэ гухэлъхэр иІэхэу ары Адыгеим къызыфэкІуагъэр. Аужырэ кІэтхыкІыжынэу щыІагъэхэм языфэгъэхьазырынкІэ ыкІи язэхэщэнкІэ республикэм ипащэхэм ІэпыІэгъушхо къызэраратыгъэм фэшІ «тхьашъуегъэпсэу» къариІуагъ.

ТапэкІи Іоф зэрэзэдашІэщтым льэныкъуитІур тегущыІагъ.

ХЪУТ Нэфсэт.

Тэхъутэмыкъое районым щыригъэблэгъагъэх

Муниципальнэ гъэпсык Іэ зи Іэ «Тэхъутэмыкьое районым» щыпсэухэрэр шэкІогъум и 20-м зырегъэблэгъэхэ нэуж, КъумпІыл Мурат къы Іуагъ Тэхъутэмыкъое районым чІыпІэу ыубытырэм ыкІи ащ ипащэхэм яльытыгьэу псынкІ у хэхьоныг э ышІыным ущыгугъын зэрэплъэкІыщтыр.

Адыгеим и Премьер-министрэ зыкъыфэзыгъэзагъэхэм янахьыбэр зыгъэгумэк Іыщтыгъэхэр унэкоммунальнэ хъызмэтым епхыгъэ Іофыгъохэр арых. Мы лъэныкъомкІэ Тэхъутэмыкьое районым ипоселкитІу — Яблоновскэмрэ Инэмрэ арых анахьэу зиІоф дэйхэр. ЧІыпІэ зыгъэІорышІэжьынымкІэ органхэм апашъхьэ анахь Іофыгъошхоу итыр псырыкІуапІэхэр жъы зэрэхъугъэхэр ары. Мы районым псыкъычІэщыпІакІэхэр щыгъэпсыгъэнхэ, псырыкІуапІзу ыкІи псыІущыпІзу яІэхэр псынкІэ шъыпкъэу гъэцэкІэжьыгъэнхэ е кІэхэр гъэпсыгъэнхэ фае. Унэ-коммунальнэ дехетлины зэхьок І мытеменах эр зэрэфашІырэм тегъэпсыхьэгъэ программэм тетэу Яблоновскэм фэтэрыбэу зэхэт унибл щагъэцэкІэжьыгъ, ахэм сомэ миллион 24-рэ апэЈухьагъ. Ау къэІогъэн фае унэ пстэури программэм зэрэхэмыхьагъэхэр. Ирина Черпковар Карл Маркс ыцІэкІэ щыт урамым тет унэжъэу фэтэрыбэу зэхэтым щэпсэу. Ильэс 44-рэ хъугъэми ар затыгъэр зэ нэмыТэми гъэцэкІэжьынышхо рашІылІагъэп. Черпковам гъэІорышІэкІо компанием иІофшІэн дэеу зэрэзэхищэрэр, цІыфхэм ягумэкІхэр ащ зэхимыхы фэдэу зызэришІырэр къыІуагъ.

Поселкэу Инэм щыпсэурэ Светлана Захаренковам, Тэхъутэмыкъуае щыщ Хьагъур Хъарыет ыкІи районым нэмыкІхэу щыпсэухэрэм республикэм и Премьер-министрэ зызыфагъазэм, зыщыпсэухэрэ унэхэр жъы зэрэхъугъэхэмкІэ, зэхэтэкъонкІэ тести с тамытыше тести т хьаусыхагъэх.

– Шъыпкъэ, унэ-коммунальнэ хъызмэтым и Гофыгъохэр анахьэу къызыщыхыльэхэрэр поселкэхэу Яблоновскэмрэ Инэмрэ арых. Фэтэрыбэу зэхэт үнэхэр ахэм бэу адэтых, ау псэуп эхэм ябюджет зэрэмыиным къыхэкІэу псынкІэу хэхьоныгъэ ашІын алъэкІырэп. ХэкІыпІэу щыІэр зы — псэупІэхэмрэ районымрэ яхэбзэ Іэшъхьэтетхэр яшъыпкъэу адэлэжьэнхэ фае гухэлъ гъэнэфагъэ зиІэ федеральнэ программэхэм, анахьэу къэралыгъо корпорациеу «Унэ-коммунальнэ хъызмэтым сІхмынсалыІшеф салыны хоске Фондым» ипрограммэхэм ахэр ахагъэхьанхэм, — хигъэунэфыкІыгъ КъумпІыл Мурат.

Адыгеим и Премьер-министрэ къызэриІуагъэмкІэ, бэмышІэу псэупІэхэм япащэхэу хадзыгъэхэр, муниципальнэ образованием ипащэу Шъхьэлэхъо Азмэт яІофшІэн зэрэфытегъэпсыхьагъэхэм епхыгъэу мы лъэныкъомкІэ Іофыр гъэхьагъэ хэлъэу зэхащэнэу угугъэ хъущт. Районым ипсэупІэхэм яІофыгъохэм апае республикэ бюджетым ахьщэ къызэрэхагъэкІыщтымкІэ ащ къыгъэгугъагъэх.

- Тэхъутэмыкъое районым щыпсэухэрэр Пшызэ шъолъыр исхэм анахьи нахь дэеу псэухэ хъущтэп. Яблоновскэ къэлэ псэупІэр Краснодар зэрэпэблагъэм, ІэпэІэсэныгъэшхо зыхэлъ лэжьакІохэр зэрэдэсхэм япхыгъэу инвестицие проект инхэр щыгъэцэк Іэгъэнхэмк Іэрыфэгъоу щыт. Районым инеущрэ мафэ инвестициехэм япхыгъэн фае ыкІи мы лъэныкъомкІэ непэ щегъэжьагъэу Іофхэр зэрахьэх. Инвестициехэр къахалъхьанхэм пае инфраструктурэ дэгъу ищыкІагъ, джыдэдэм ащ Іоф дэтэшІэ, къы Іуагъ Къумп Іыл Мурат.

Къуаджэу Бжыхьэкъоежъым гурыт еджапІэ щыгъэпсыгъэн зэрэфаем иІофыгъуи цІыфхэм къаІэтыгъагъ. КъумпІыл Мурат зэрэхигъэунэфыкІыгъэмкІэ, къихьащт илъэсым пае республикэ бюджетыр зэрэзэхагъэуцогъахэм епхыгъэу мы охътэ благъэм а проектым игъэцэкІэн фежьэнхэу амал шыІэштэп.

Адыгеим исоциальнэ-экономикэ хэхъоныгъэкІэ программэ шъхьаф щыІэн фае. Мы Іофыгъор Адыгеим и ЛІышъхьэу Тхьак Гущынэ Аслъан мы мафэхэм Москва щыІэзэ къыІэтыгъ, къыІуагъ КъумпІыл Мурат.

Адыгэ Республикэм и *Пышъхьэ ипресс-къулыкъу*

ШІагьэхэм анахьэу щыкІагьэхэр нахь къыхигъэщыгъэх

ХэубзэукъоныгъэхэмкIэ Межведомственнэ комиссиеу AP-м щызэхащагъэм шэкlогъум и 21-м зэхэсыгъо иlагъ. Ащ тхьамэтагъор щызэрихьагъ AP-м и Премьер-министрэу КъумпІыл Мурат.

ПсауныгъэмкІэ шІуагъэ къэзытырэ Іофтхьабзэхэр муниципальнэ образованиехэм зэращызэхащэхэрэм, зыныбжь имыкъугъэхэр спортым ыкІи физкультурэм апыщагъэ хъунхэм фэшІ зэшІуахыгъэхэм, цІыфхэр ешъоным пыщагъэ мыхъунхэм фэшІ шІэгьэн фаехэм, нэмыкІхэм зэхэсыгъом щатегущы-

Спортым, физкультурэм альэныкьокІэ Іофтхьабзэу республикэм щызэхащэхэрэм афэгъэхьыгъэу къэгущы Гагъ АР-м спортымкІэ ыкІи физическэ культурэмкІэ и Комитет ипащэ игуадзэу Джарымэкъо Юсыф. Іофтхьабзэу зэхащэхэрэм, ахэм ахэлажьэрэр зыфэдизым, тапэкІэ ашІэнэу агъэнэфагъэхэм, спортым ыкІи физкультурэм япхыгъэ объектэу атІупщыгъэхэм, агъэцэкІэжьыгъэхэм ар къатегущы Гагъ. Ащ къызэриТуагъэмкТэ, спортым ыкІи физкультурэм апыщагьэу республикэм нэбгырэ мини 107-м ехъу ис. Ар блэкІыгъэ

илъэсым мыщ фэдэ иуахътэ ехъулІзу къалъытэгъагъэм нэбгырэ мини 3-м ехъукІэ нахьыб. Зыныбжь имыкъугъэхэм япсауныгъэкІэ шІуагъэ къэзытыщт Іофтхьабзэхэм ахэшэгъэнхэм епхыгъэу зэшІуахышъугъэхэм яшІуагъэ къэкІуагъэу ары ащ зэрилъытагъэр. Пчъагъэхэм къызэрагъэлъэгъуагъэмкІэ, нэбгырэ 302-у МВД-м иучет хэтыгъэм щыщэу нэбгыри 126-р спорт лъэпкъ зэфэшъхьафхэм апыщагъэ хъугъэхэу, загъэтэрэзыжьыгъэу къыхахыжьыгъэх.

Правительствэм ипащэ Іофхэм язытет епльыкІэу фыриІэр къыриІотыкІызэ, пчъагъэу докладым къыщыхигъэщыгъэхэм уагъэрэзэнэу зэрэщытым, ау джыри щыкІагьэхэр бэу зэряІэхэм, докладми икъоу пстэури къызэрэщымыгъэльэгъуагъэм къакІигъэтхъыгъ. Спортым ыкІи физкультурэм япхыгъэ еджапІэу муниципальнэ образованиехэм арытхэм яІофшІэн икъоу зэрэзэхамыщэрэм, тренерхэм япшъэрылъхэр Іэ-

пэдэлэл зэрашІыхэрэм администрациехэм япащэхэм анаІэ тырадзэнэу къафигъэпытагъ. Олимпиадэ спорт лъэпкъхэм нахыыбэу апылъынхэу, Іоф адашІэнэу, ау адрэ спорт лъэпкъхэри Іэпэдэлэл амышІынхэу къариІуагъ.

Джащ фэдэу Мыекъуапэ ыкІи Тэхъутэмыкъое районым япащэхэм ягуадзэхэр къызэгущыІэхэм ыуж этажыбэу зэтет унэу мы муниципальнэ образованиехэм ащашІыхэрэм кІэлэцІыкІу джэгупІэхэр къащыдамылъытэхэу бэрэ къызэрэхэкІырэр, ар псэупІэ шІыкІэ зэрэмыхъущтыр КъумпІыл Мурат къыхигъэщыгъ, ащи лъыпльэнхэу къариГуагъ. СМИ-хэм закъыфигъазэзэ, хэхъоныгъэхэм, шІагъэ хъугъэхэм, цІыфэу гъэхъагъэ зиІэхэм ягугъу къызэрашІырэм фэдэу щыкІагъэхэри, зиІофшІэн Іэпэдэлэл зышІыхэу, теурыкІуагъэ къызыхэзыгъафэхэрэри нахьыбэу къагъэлъэгъонхэу къариІуагъ. (Тикорр.).

НАУЧНЭ КОНФЕРЕНЦИЕР

Лъэпкъым ынап

Тарихъ шІэныгъэхэмкІэ докторэу, профессорэу, общественнэ ІофышІэшхуагъэу Аулъэ Малыч къызыхъугъэр илъэс 95-рэ зэрэхъугъэм фэгъэхьыгъэ научнэ конференцие тыгъуасэ, шэкІогъум и 22-м, гуманитар ушэтынхэмкІэ Адыгэ республикэ институтэу Т. КІэращэм ыцІэ зыхьырэм шыІагъ. «Линии жизни: пространство и время человека, ученого и общественного деятеля» зыфиІорэ темэ иныр къызэІуихэу ар гъэпсыгъагъэ.

Научнэ Іофтхьабзэм тарихъ -ыфыІр едеажелыш местынеІш бэ къызыфищагъ. Ахэтыгъэх ахэм Краснодар къикІыгъэ хьакІэхэу, Аулъэ Малыч благъэу зышІэн насып зиІагьэхэу, социологие шІэныгъэхэмкІэ докторэу, РАН-м социологиемкІэ инаучнэ ІофышІэ шъхьаІэу Хьагъур Айтэч, Урысыем ыкІи Кубань якосмонавтхэм я Федерацие итхьаматэу Трахъу Энвер, АКъУ-м, МКъТУ-м ыкІи АРИГИ-м яшІэныгъэлэжьхэр, Малыч икъоджэгъухэр зыхэтыгъэхэ купэу Шэуджэн район администрацием ипащэу Хъуажъ Налбый зипэщагъэр, Аулъэ лІэкъошхом щыщхэр, Малыч ыкъоу Джамбулэт ык Іи ащ ипшъэшъэжъые цІыкІоу Данэ.

Научнэ конференциер, хабзэ зэрэхъугъэу, къызэГуихыгъ ыкІи зэрищагъ институтым идиректорэу, филологие шІэныгъэхэмкІэ докторэу Бырсыр Батырбый.

Конференциеу Аулъэ Малыч ыцІэкІэ зэхащагьэр шІушІагьэр зэрэмык Іодырэр къыри Іотык Іэу кІуагъэ. Лъэпкъым ынапэу тыт цІыфышхоу Аульэ Малыч ащ хэлэжьагъэхэм гущыІэ дэхабэ епэсыгъэу фаГуагъ. Тигъэзет мы мэфэкІым ехьылІэгъэ тхыгъэ къихьащт.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Ильэс къэс тикъуаджэхэм язытет нахьышІу мэхъу: спорт джэгупІэхэр къадагъэуцох, культурэм иунэхэу адэтхэр зэтырагъэпсыхьажьых, еджапІэхэр агъэкІэжьых, псырыкІуапІэхэу жъы хъугъэхэр зэблахъух, электрическэ остыгъэхэр урамхэм нахьыбэу къащыблэнхэу агъэпсы. Ахэр зэкІэ шІушІагьэкІэ зыфэльэгъугъэн фаехэр район ыкІи къоджэ псэупІэхэм япащэхэр арых.

Къуаджэхэм ящы ак Гэ нахьышІу шІыгъэным ехьылІэгъэ Іофыгъуабэ зэшІуахы нахь мышІэми, щыкІэгъэ пстэури псынкІэу дэбгъэзыжьын плъэкІыштэп. ГухэкІ нахь мышІэми, ахэм къиныбэ зэрапыльыр, мылькур зэримыкъурэр къызыгурымыІохэрэр, пащэхэр ренэу зыгъэмысэхэрэр къытхэтых. Шапсыгъэ къуаджэхэм ащызэшІохыгъэн фэе Іофыгъоу цІыфхэр бэрэ зыгъэтхьаусыхэщтыгъэхэм ащыщ къоджэ гъогухэм язытет. БэмышІэу ащ изэшІохынкІи льэбэкъукІэхэр ашІыгьэх. Афыпсыпэ къоджэ псэуп Іэмрэ Тэхъутэмыкъое районымрэ яадминистрациехэр зэгъусэхэу гъогухэм атыратэкъоным фэшІ -нот алехее еІлоажым-оахешп нишъэ пчъагъэ къуаджэхэм къаращэлІагъ. ЗытыратэкъоеІк үІшеатпэт мехеІпыІР еат хъугъэ, зылъымы Гэсыгъэхэу къэнагъэхэми афежьэщтых.

ХЪУЩТ Щэбан.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Аппарат лъэшэу гухэк I щыхъоу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Аппарат ифинанс-хъызмэт гъэ Іорыш Іап Іэ игараж иводител у Трощенко Александр Ефим ыкъом фэтхьаусых э ишъхьэгъусэ дунаим зэрехыжьыгъэм фэшІ.

зигъо зэдэгущыіэгъу

Тиреспубликэ ичіыгулэжьхэм мэхьанэ ин зиіэ Іофшіэгъитіу — гъэтхасэхэм яІухыжьынрэ бжыхьасэхэм япхъынрэ бэмышІэу аухыгъ. Ахэм кІэухэу афэхъугъэхэм афэгъэхьыгъэ зэдэгущы эгъу дыти агъ Адыгеим мэкъу-мэщымк райминистрэу Юрий Петровым.

ЗэдэгущыІэгъум ипэублэ министрэм апэу хигъэунэфыкІыгъэр губгъо ІофшІэнхэм язэшІохын дэгъоу зэхэщэгъэным республикэм и ЛІышъхьэу ТхьакІущынэ Асльан ренэу ына Гэ зэрэтыригъэтыгъэр, ІэпыІэгьоу ящыкІагъэр аІэкІэгъэхьэгъэным фэгъэхьыгъэ

амалхэр зэрэзэрихьагъэхэр ары. - Апэу къыхэзгъэщыщтыр, къыригъэжьагъ игущыІэ Юрий Петровым, —гъэтхасэхэм яІухыжьын кІэух дэгъухэр зэрэфэхъугъэхэр ары. Чылапхъэ ашІыщт натрыфыр мыгъэ гектар мин 21,5-мэ ащы Іуахыжынгъ, ар икІыгъэ илъэсым аугъоижьыгъагъэм фэди 2,5-кІэ нахьыб. Гектар тельытэу натрыфым центнер 36-рэ къырахи, пстэумкІи тонн мин 77,4-рэ къахьыжьыгъ. Нахыбэу зэрашІэгьагьэм ишІуагъэкІэ, икІыгъэ илъэсым натрыфэу къахьыжьыгъагъэм нахьи мыгъэ аугъоижьыгъэр фэди 3-м ехъукІэ нахьыбэ хъугъэ.

Тыгъэгъэзэ гектарым мыгъэ къырахыжьыгъэр гурытымкІэ центнер 16,2-рэ, ари гъэрекІо къахьыжьыгъагъэм зы центнеркІэ нахыыб. ПстэумкІи тыгъэгъазэу аугъоижьыгъэр тонн мини 131-м къехъугъ. Ащ фэдиз республикэм къыщахьыжьэу джырэкІэ къыхэкІыгъэп.

- Тыгъэгъазэмрэ натрыфымрэ анахь зыщагьэбэгьогьэ хъызмэтшІапІэхэм ацІэ къепІчагъэмэ дэгъчгъэ.

РеспубликэмкІэ тыгъэгъазэм икъэхьыжьынкІэ анахь гъэхъагъэ зышІыгъэр Шэуджэн районым щыщ хъызмэтшІапІэу «Заряр» ары. Мыщ тыгъэгъэзэ гектар телъытэу центнер 40-м льык Іахьэу къыщырахыжьыгъ. Джащ фэдэу тыгъэгъазэр дэгъоу къыщятагъ Джэджэ районым щыщ хъызмэтшIaпIэу «Дондуковскэ элеваторым», Красногвардейскэ районымкІэ «Колхозэу Лениным», Теуцожь районымкІэ «Синдика-Агро» зыфи-Іорэм, къалэу Мыекъуапэ къепхыгъэ фермер хъызмэтшІапІэу «Тхьапшъэкъом». НатрыфымкІэ анахь ІофшІэгъэ дэгъу яІ Джэджэ районым щызэхэщэгъэ хъызмэтшІапІэу «Югагробизнес» зыфиІорэм, мыщ зы гектарым натрыф утыжьыгъэу центнер 64,8-рэ къыщырахыгъ, Теуцожь районым щылэжьэрэ «Синдика-Агром» ыкІи Шэуджэн районым ит «Зарям» гектар телъытэу натрыфым центнер 53 — 58-рэ къащырахыжьыгъ.

Республикэм пынджэу ыкІи соеу щашІагьэм къатыгъэм уигъэрэзэнэу щыта?

- Мыгъэ пынджым рагъэубытыгъэр гектар мини 5,2-м нагъэсыгъагъ, ар гектар 800-кІэ нахьыб гъэрекІо къагъэкІыгъагъэм нахьи. ГурытымкІэ гектар тельытэу пынджым мыгъэ къырахыгъэр центнер 46,5-рэ, пстэумкІи къахьыжьыгъэр тонн мин 24-м ехъу. Пынджым игъэбэгъонкІэ анахь гъэхъагъэ зыщашІыгъэр шІэныгъэ-техническэ гупчэу Тэхъутэмыкъое районым итыр ары, ащ иІэгъэ гектар 240-м изы гектар центнер 76-м ехъу къытыгъ. Красногвардейскэ районым щылэжьэрэ фермер хъызмэтшІапІэу «Хъунагум» мыгъэ щыІуахыжьыгъ пындж гектар 679-у щы Іуахыжынгым гектари 147-рэ, ащ гектар телыы-

яІофшІагьэ уегьэразэ тэу центнер 71-рэ къырахыгъ. Соем рагъзубытыгъагъэр гектар мини 4,2-м фэдиз хьазырыгъ. Ащ гектар телъытэу центнер 11,8-рэ

къырахи, тонн мини 4,8-рэ къа-

Мыщ дэжьым хэзгъэунэфыкІы сшІоигъу бжыхьасэхэм, натрыфым ыкІи пынджым къатыгъэу республикэм лэжьыгъэ тонн мин 350-рэ къызэрэщахьыжьыгъэр. Мыгъэ хьэр, коцыр, натрыфыр осэ дэгъукІэ зэращагъэхэм къыхэкІэу ахэр зылэжьыгъэхэм федэ хахыгъ.

Бжыхьасэхэм япхъыни республикэм мыдэеу щызэшІуахыгь. Сыд фэдэ гьэхьагьэха ащкІэ щыІэхэр?

Къихьащт илъэсым аугъоижьыщт бжыхьасэу гектар мин 93,6-рэ республикэм щапхъынэу итхъухьэгъагъ. Ащ щыщэу коцыр гектар мин 78,4-м, хьэр гектар мин 14.7-м ашапхъын фэягъэ. Тыгъуасэ ехъулІэу угущыІэщтмэ, республикэм пстэумк и бжыхьэсэ гектар мин 91-м ехъу щапхъыгъ, ащ щыщэу коцым гектар мин 76-м ехъу ыкІи хьэм гектар мин 14-м ехъу арагъзубытыгъ. Ахэм адакІоу тритикали гектар 831-рэ апхъыгъ. Рапсыри гектар мини 6-м ехъумэ ахалъхьагъ. ГъэрекІорэм егъэпшагъэмэ, мыбжыхьэ лэжьыгъэу апхъыгъэр гектар мин 12-кІэ нахьыб.

Къыхэгъэщыгъэн фаер зэкІэ бжыхьасэхэр анахь охътэшІухэм атефэу зэрапхъыгъэр ары. ГъэрекІо чІыгу лэжьын ІофшІэнхэмкІэ анахь охътэшІухэм атефэу

бжыхьэсэ гектар пчъагъэу апхъын фэягъэм ызыныкъо рамыгъэкъушъугъагъэмэ, мы илъэсым ащ фэдэ уахътэхэм къакІоцІ процент 80-м ехъу республикэм щапхьыгь. Мэкъу-мэщымкІэ рай--ы мехе Іпв Ішы фолежно зэратырэмкІэ, мы лъэхъаным хьэ хьасэхэр дэгьоу кошагьэхэу кІымафэм хэхьэх, коц хьасэхэм янахьыбэми кошэныр рагъэжьагъ.

- Бжыхьасэхэм япхьынкІэ техникэр афимыкъоу уахътэ къыхэкІыгъа, джащ фэдэу ящыкІэгьэ гъэстыныпхъэр игьом къызІэкІагъэхьан алъэкІыгьа?

- Техникэм щыкІэхэу пхъэныр зэпагъэоу зы чІыпІи къыщыхэкІыгъэп. Машиннэ-тракторнэ паркыр гъэкІэжьыгъэным фэгъэхьыгъэ программэу республикэм щырахъухьагъэр агъэцакІэзэ, илъэсым пыкІыгъэ мэзибгъум къыкІоцІ тихэгъэгу къыщашІыгъэ трактор 12-рэ ахэм апы-зинг шІыкІэм тетэу ащэфыгъэх. ЗэкІэ республикэм къыщащэфыгъэр къэплъытэн зыхъукІэ, тракторыкІэхэм япчъагъэ 30-м къехъущт, ахэм ащыщэу 7-р ІэкІыб хэгъэгухэм къащашІыгъ. Ащ дакІоу мы илъэсым хъызмэтшІапІэхэм комбайни 9 ащэфыгъ, щыр ІэкІыб хэгъэгухэм къащагъэхьазырыгъ. Техникэм Іоф зэрэрагъэшІэщт гъэстыныпхъэр арымэ Іофыр зыфэгъэхьыгъэр, мы илъэсым пстэумкІи фэгъэкІотэныгъэ хэлъэу тонн мини 6,4-рэ республикэм къы Іэк Іэхьагъ, ар гъэрекІо агъэфедэгъагъэм нахьи фэдитІукІэ нахьыб. – Чылапхъэхэм гушыІэ за-

улэ къяпІолІэгьагьэмэ дэгьугьэ. Чылэпхъэ Іофыр республикэм дэгъоу щызэшІохыгъэ хъугъэ. АщкІэ мэкъу-мэщымкІэ шІэныгъэ-ушэтэкІо институтэу Краснодар дэтым ишГэныгъэлэжьхэм яшІогъэшхо къытагъэкІы. ЗэкІэ лэжьыгъэ зэфэшъхьафхэу тигубгьохэм къащыдгъэкІыхэрэм апае анахь лъэпкъншІоу щыт чылапхъэхэр агъэфедэх.

– Джы пхъэныр анахьышІоу зыщаухыгьэ чІыпІэхэм ягугъу къытфэшІ.

- Бжыхьасэхэм япхъынкІэ зэнэкъокъуныгъэу республикэм щыкІуагъэм пэрытныгъэр щаубытыгъ Джэджэ районым ихъызмэтшІапІэхэу «Дондуковскэ элеваторымрэ» «Радугэмрэ». Джащ фэдэу анахь охътэшІухэм бжыхьасэхэр ащапхъйгъэх Шэуджэн районымкІэ хъызмэтшІапІэхэу «Премиум», «Былымахъу», «Заря» зыфиІохэрэм, Красногвардейскэ районымкІэ «Колхозэу Лениным». НэмыкІ хъызмэтшІапІэхэми а лъэныкъохэмкІэ шІукІэ ацІэ къепІон плъэкІыщт.

ЗэдэгущыІэгъур зыщытыухыным Юрий Петровым къыхигъэщыгъ лэжьыгъэм и Мафэ республикэм шэкІогъум и 23-м зэрэщыхагъэунэфыкІырэр, бжыхьасэхэм яІухыжьын анахь гъэхъагъэ щызышІыгъэхэр ащ къызэрэщыхагъэщыщтхэр.

Дэгущы Гагьэр ЛІЭХЪУСЭЖЪ Хьаджэрэтбый.

Идэгъугъэ изакъоп, псауныгъэмкІи Іэзэгъу

КъэкІыхэрэм ыкІи субтропическэ культурэхэм я Урысые научнэ-ушэтын институт икъэралыгъо научнэ учреждение икъутамэу Адыгеим шыІэр мэкъу-мэщ хъызмэтым щагъэфедэрэ шІыкІакІэхэр къызщагъэлъэгъорэ Дунэе форум инэу «Дышъэ бжыхь» зыфиІоу бэмышІэу Москва шыкІуагъэм хэлажьи, дышъэ медалыр къыфагъэшъошагъ. Адыгеим къыщагъэкІырэ адыгэ щай лъэпкъэу «Кимынь» зыфиІорэр зэнэкъокъум къыщагъэлъэгъуагъ ыкІи ащ осэшІу къыфашІыгъ.

ШІ эныгъэ институтым ипащэ игуадзэу, мэкъу-мэщ шІэныгъэхэмкІэ кандидатэу, щаимкІэ специалистэу Борис Корзун къызэриІуагъэмкІэ, Адыгеим щаир къыщагъэкІынэу зырагъэжьагъэр 1930-рэ ильэсхэр арых. Ащыгъум Советскэ Союзым и Правительствэ иунашъокІэ щаир

къызыщагъэкІыщт чІыпІэхэм нахь зарагъэушъомбгъунэу, къэралыгъом ежь ищай цІыфхэм аІэкІигъэхьажьынэу СССР-м шІэныгъэхэмкІэ и Академие къыфигъэпытэгъагъ. Ащ Іоф дэзышІэщт купыр агъэнафи, экспедицие зэхащэгъагъ, щаир нахь дэгъоу къызщыкІын ылъэкІыщт чІыгухэр къыхахыгъэх. Экспедициехэр Украинэм, Беларусым, Шытхьэлэ, Мыекъопэ ыкІи ТІопсэ районхэм ащы Іагъэх ык Іи Мыекъопэ районым ит Мэхьош шъофыр щаим икъэгъэкІынкІэ анахь чІыгу дэгъоу къыхахыгъ. Апэрэу щаир ащ зыхагъэт Іысхьагъэр 1936-рэ илъэсыр ары. ИкъэгъэкІын зиІахьышІу хэзышІыхьагъэхэм ащыщых Аванесовыр, Адагьор, Кушъур, Ацумыжъыр, ПкІыхьакІэр. 1980-рэ илъэсым гектар 26-м нэсэу щаим зырагъэушъомбгъугъагъ ыкІи Мэхъош шъофыр шай совхоз ашІы ашІоигьоу чІыгур агъэпсыгъагъ, ау зэхъокІыныгъэшхоу тикъэралыгъо щыхъугъэхэр мыхэми къалъыІэси, Іофыр зэшІомыхыгъэу къэнагъ. Ащ къыхэкІэу Шъачэ дэт институтым, уцхэр ыкІи лэжьыгъэхэр къызщагъэкІырэ Адыгэ институтым епхыгъэхэу джы мэлажьэх. Гектар 24-у яІагъэм щыщэу къэнэжьыгъагъэр гектри 3-р ары ныІэп. Арэущтэу зыкІэхъугъэр шаим икъэгъэкІын пэІуагъэхьащт мылъкур икъоу къазэраІэкІэмыхьэрэр ары.

Арэу щытми, яІофшІэнкІэ гъэхъагъэхэр ашІых. ГущыІэм пае, 2007-рэ илъэсым щай тхьэпэ килограмми 162-рэ къаугъоижьыгъагъэмэ, 2012-рэ илъэсым ащ ибагъэ тонным нагъэсыгъ. ШыкІуцІыкІузэ гектар пчъагъэми хагъахъоу рагъэжьжьыгъ, непэрэ мафэхэм алэжьырэ шаир гектари 6-м нагъэсыгъ. Аш къечохшеалинере Елуне портинативной и причинати от причинати и причина зыхэль технологхэр, экспертхэр зэрэщылажьэхэрэр.

Борис Корзун къызэриІуагъэмкІэ, илъэситфым къехъугъэу Дунэе зэнэкъокъухэм адыгэ щаир ахэлажьэ ыкІи дыштэ медальхэр ренэу къафагъэшъуашэх. Мыгъэрэ зэнэкъокъум къыщагъэльэгъуагъэр адыгэ щаим хэхьэрэ лъэпкъэу «кимынь» зыфиІорэр ары. Ащ иІэшІугъэ, итеплъэ зыфэдэр дунаим щызэлъаш Іэрэ шхынупльэкІухэм идэгъугъэкІэ къыхагъэщыгъ. ЗэкІэми зэдырагъаштэу зэрагъэунэфыгъэмкІэ, Урысыем щащэрэ е Іметип фехйаш епиды даны фехиан фехиан апэрэхэм ащымыщмэ, ауж къинэрэп. Ащ иІэшІугъэ имызакъоу, цІыфым ипсауныгъэкІэ бэ шІуагъэу хэлъыри.

Мы аужырэ илъэсхэм тиІофшІапІэ хэхъоныгъэхэр ешІых. Ар шІукІэ зыфэплъэгъунэу щытыр типащэу ПкІыхьэкІэ Эдуард ары, — еІо Борис. — Мы аужырэ ильэситІу-щым щаир къызыщыдгъэкІырэ чІыгу гектарищэу тиІагъэм джыри гектарищ хэдгъэхьон тлъэкІыгъ. Джыдэдэм зэкІэмкІи щай лъэпкъи 6-мэ тадэлажьэ. Адыгеим имызакьоу, ахэр Краснодар краим ыкІи тильэпкьэгъу адыгэхэр анахыыбэу зыщыпсэухэу Иорданием, Тыркуем, Израиль ащыІутэгъэкІых. Тищай идэгъугъэкІэ зэлъашІагъ. Москва ыкІи ІэкІыб къэралхэм ащызэхащэрэ симпозиумхэм типащэхэр ахэлажьэхэ зыхъукІэ адыгэ щаир зыдащэ, ащ тэ лъэшэу тегъэгушхо. КъэІогъэн фае «адыгэ щай» зытетхэгъэ къэмланэм итеплъэ дахэу зэрэтшІыгъэр, продукциер нахь дэгьоу ІубгьэкІынымкІэ ащи мэхьанэшхо иІ.

Адыгэ щаир Мыекъуапэ дэт тучанхэм ащыщхэм ащащэ. ТизэдэгущыІэгъу къызэриІуагъэмкІэ, зы щай килограммым сомэ минитф ыуас, ар макІэп, ау ащ идэгъугъэ къызыдэплъытэкІэ, ыпкІэ къегъэшъыпкъэжьы. Джащ фэдэу щаим ыуасэ зэлъытыгъэхэм ащыщ ар чІыгоу къызыщагъэкІырэм идэлэжьэн къинэу зэрэщытыр ыкІи чІыгьэшІухэу аш рахьылІэхэрэр лъапІэу къазэрэфыдэкІырэр.

ТапэкІэ мурадэу яІэхэм ащыщ чІыгу гектар пчъагъзу алэжьырэм джыри гектарищ хагъэхъонэу. АщкІэ зэкІэ ящыкІэгъэ ІофшІакІохэр, техникэр яІэх. Щай лъэпкъхэм анэмыкІ у дэжъые ыкІи дэшхо чъыгхэм якъэгъэкІын дэлажьэх. АщкІи къэгъэльэгьонхэм ахэлажьэхи, медальхэр къыдахыгъэх.

КІАРЭ Фатим.

ИСКУССТВЭР — ТИБАЙНЫГЪ

Сильвэ ишІульэгьу къыбгурыІомэ...

Краснодар и Творческэ объединениеу «Премьера» зыфию Л. Гатовым ыцю зыхьырэм Имре Кальман ыт-хыгъэм техыгъэ опереттэу «Сильва» Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние къыщигъэлъэгъуагъ.

Едзыгъуищ хъурэ опереттэр режиссерэу, Урысыем инароднэ артистэу Ю. Дрожняк ыгъэуцугь. Дирижер-гъэуцуакІор А. Лебедев. Къашъохэр зыгъэуцугъэр Урысыем изаслуженнэ артистэу Н. Дья-

ченко. Урысыем изаслуженнэ артисткэу Т. Гатовар «Премьерэм» ихудожественнэ пащ. Опереттэм икъэгъэлъэгъон хэлэжьэгъэ симфоническэ оркестрэм ихудожественнэ пащэр А. Гончаровыр ары.

Артистхэр дахэу зэрэфэпагъэхэм, бзылъфыгъэхэм яджанэхэр къызэрэжъыухэрэм, ахэр зэрэшІыгъэхэм имызакъоу, ашъохэмкІэ лъэшэу зэрэзэтекІыхэрэм, хъулъфыгъэхэр зэкІужъэу зэрэфэпагъэхэм, къашъомэ нэбгырабэ зэрахэлажьэрэм опереттэр къагъэбаи. Макъэр Іэтыгъэу, шъабэу артистхэм агъэпсызэ, ролым диштэу орэдхэр ІупкІзу къаІох.

Сильвэ ироль къэзышІырэ М. Шульгар бзылъфыгъэ къодан, Эдвин ироль фэгъэзагъэр артистэу М. Родионовыр ары. Эдвин дзэм къулыкъур щехьы, лейтенант. Сильвэ шЈу ылъэгъугъэу къызыщигъэхъузэ, пшъашъэм ышъхьэ «егъэуназэ». Шъхьэгъусэ зэфэхъухэ зэрэшІоигъор Эдвин шъхьэихыгъэу къеІо, Сильвэ ащ къезэгъы. НыбжыкІэхэр гуІэм хэтых, зэгуатхэнхэм фэшІ Іофыгъохэр псынкІэу

льагъэкІуатэх шъхьаем, Эдвин нахьыпэкІэ къыщагъэу, шъхьэгъусэ иІэу къычІэкІы...

Сильвэ къэбар гомы ум «елъахъэ», гур псэфырэп. Шульэгъур ащ щэк Гуаса? Упч Гэм джэ уапыр къетыжьыгъош Гоп. Пэсэрэ шГульэгъум кГуач Гэм цэжьба? Гум фэбагъэу ильыр псынк Гэу зэблэпхъуныр къинба? Гъунэгъухэм, Гахьылхэм сыда къы уа Гоштыр? ШГульэгъу къабзэр шъы пкъэныгъэр арыба зыгъэпытэрэр? Агу хэзэрэгъэк Гыгъэми, зэшГужьынхэ, зы гъогу зэдытехьанхэ алъэк Гыштба?

Опереттэм гупшысэу хэпхырэр шыІэныгъэм епхыгъэшъ, рэхьат умыхьоу артистхэм яІэпэІэсэныгъэ уасэ фэошІы, искусствэм цІыфыр зэрипІурэр икІэрыкІэу гум къы-velo

Сурэтхэр пчыхьэзэхахьэм къыщытырахыгьэх.

ДЗЮДОР

Батырхэм ягъэхъагъэхэр

Къыблэ шъолъырымрэ Темыр Кавказымрэ дзюдомкіэ ятурнирэу Невинномысскэ щыкіуагъэм Кемерово хэкум къикіыгъэхэри хэлэжьагъэх. Полицием, нэмыкі къулыкъухэм ахэтхэу тирэхьатныгъэ къаухъумэзэ фэхыгъэхэм афэгъэхьыгъэ зэнэкъокъум апэрэ чіыпіэхэр къыщыдэзыхыгъэхэр Урысыем спортымкіэ имастер хъугъэх, а щытхъуціэр къэзыгъэшъыпкъэжьыгъэхэри бэнакіохэм къахэкіыгъэх.

Адыгэ Республикэм испортсменхэм анахьэу къахэщыгъэхэр килограмм 73-м нэс къэзыщэчырэмэ якуп хэтхэ нарт кlалэхэр арых. Хьатыгъужъыкъуае щапlугъэ Бэтэ Аскэр Адыгэ къэралыгъо универ-

ситетым физкультурэмрэ дзюдомрэк райна институт щеджэ. Зыщыбэнэгъэ купым нэбгырэ 44-рэ щызэнэкьокъугъ. Апэрэ чІып ра А. Батэм къыдихи, Урысыем спортымк райна имастер хъугъэ. Тренерэу Нэпсэу Бислъан батырыр егъасэ, апэрэ тренерыр Хьабый Байзэт.

СпортымкІэ мастерэу Хьакурынэ Хьазрэт, кг 100, апэрэ чІыпІэр къыфагъэшъошагъ. Тренерэу Беданэкъо Рэмэзан ары джырэ уахътэ ипащэр. Хь. Хьакурынэм иапэрэ тренерыр Бэгъэдыр Руслъан.

Чэтэ Заур, кг 73-рэ, ятІонэрэ чІыпІэр къыдихыгъ. Делэкъэрэ Рустам, кг 73-рэ, ШъэоцІыкІу Рустамрэ Тулпэрэ Айдэмыррэ, кг 81-рэ, Бэгъ Бислъан, кг 100-м къехъу, ящэнэрэ чІыпІэхэр къахьыгъэх.

Олимпиадэ джэгунхэм ячемпионэу Арсен Галстян ышнахыык Тэу Арман килограмм 90-м нэс къэзыщэчырэмэ якуп ятТонэрэ чТыпТэр къыщыфагъэшъошагъ.

Тиспортсменхэм пэщэныгъэ адызезыхьэгъэ тренерэу Нэпсэу Бислъан къызэрэтиІуагъэмкІэ, зэнэкъокъур Невинномысскэ гъэшІэгъонэу щызэхащэгъагъ, шІухьафтын зэфэшъхьафхэр бэнакІомэ афашІыгъэх. Адыгеим икІыгъэмэ ухьазырыныгъэ дэгъу къагъэлъэгъуагъ.

ФУТБОЛ

Къеблагъ, кІымэфэ ешІэгъур

Мыекъуапэ футболымкіэ икіымэфэ зэіухыгъэ зэнэкъокъу шэкіогъум и 25-м аублэщт. Зэіукіэгъухэм командэ 64-рэ ахэлэжьэщт. Апшъэрэ купым команди 9, ятіонэрэм 18, ящэ-нэрэм 37-рэ ащешіэщт.

Зэнэкъокъум исудья шъхьа Ізу Пэнэшъу Мыхьамодэ къызэрэти Іуагъэмк Із, командэ 64-рэ зэ Іук Ізгъумэ ахэлажьэу зык Іи къыхэк Іыгъэп. Спорт псэуалъэхэр, анахьэу футбол еш Іап Ізхэр, тиреспубликэ нахьыбэу къыщыз Іуахыхэу заублэм, физкультурэмрэ спортымрэ апыщагъэмэ япчъагъэ хэпш Іык Ізу хэхъуагъ.

Апэрэ ешІэгъухэр

Апшъэрэ купым шэк
Іогъум и 25-м щызэ
Іук
Іэщтхэр зэтэгъапшэх.

«ЧІыгушъхь» — «Мыекъуапэ – Инвест» «Мыекъуапэ» — «Ошъутен» МГТУ — «Радуга» «Щагъдый» — «Улап». «Урожаир» апэрэ мафэм ешГэштэ

«Урожаир» апэрэ мафэм ешІэщтэп. ЗэІукІэгъухэр сыхьатыр 11-м тхьаумафэ къэс аублэщтых.

САМБЭР

НыбжьыкІэмэ яуплъэкІунхэр

Урысые Федерацием и Къыблэ шъолъыр самбэмкіэ изэнэкъокъу Ермэлхьаблэ щыкіуагъ. 1995-рэ илъэсым ыкіи ащ ыуж къэхъугъэхэр бэнэпіэ алырэгъум щызэіукіагъэх. Куп пэпчъ апэрэ чіыпіитіур къыщыдэзыхыгъэхэр Урысыем икізух зэнэкъокъоу 2013-рэ илъэсым мэзаем щыіэщтым хэлэжьэщтых.

Чэтыжь Нурбый, кг 70-рэ, Пхьэчыяш ЭШыхьам, кг 87-м къехъу, дышъэ медальхэр къыдахыгъэх. Урысыемрэ Адыгеимрэ язаслуженнэ тренерэу Джарымэкъо Нурбый ары Н. Чэтыжъыр зыгъасэрэр. Адыгэ Республикэм изаслуженнэ тренерэу КІык Ахьмэд ипащэу Ш. Пхьэчыяш Эм зэнэкъокъумэ зафегъэхьазыры.

Уджыхъу Аслъан, кг 87-м къехъу, ятІонэрэ хъугъэ. Урысыемрэ Адыгеимрэ язаслуженнэ тренерэу Дзыбэ Хьамзэт ары зыгъасэрэр. Эрдем Харцхаевым, кг 75-рэ, тыжьын медалыр къыхьыгъ. Урысыемрэ Адыгеимрэ язаслуженнэ тренерэу Хьот Юныс ипащэу бэнакІэмэ зафегъасэ. Шъхьапціэжьыкъо Алим, Къэгъэзэжь Рустам, Мудрэнэ Казбек ящэнэрэ чІыпІэхэр къахьыгъэх.

НэкІубгьор зыгьэхьазырыгьэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.

Зэхэзыщагъэхэр:

Адыгэ
Республикэм льэпкъ
ІофхэмкІэ, ІэкІыб
къэралхэм
ащыпсэурэ
тильэпкъэгъухэм
адыряІэ
зэпхыныгъэхэмкІэ
ыкІи къэбар
жъугъэм
иамалхэмкІэ
и Комитет
Адресыр: ур.Крестьянскэр, 236

Редактор шъхьаІэр ДЭРБЭ ТИМУР

Редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр МЭЩЛІЭКЪО Саид

Пшъэдэк Іыжь зыхьырэ секретарыр

НЭПШІЭКЪУЙ Заур

> Редакциер зыдэщыІэр: 385000,

къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр:

52-16-79, редактор шъхьаІэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэрпшъэдэк Іыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьаты-

гъэр:
Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтын-хэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> Пчъагъэр 5007 Индексхэр 52161 52162 Зак. 3419

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00